

Klimagunstigt ferieliv i Roskilde

Bevilling: Klimafonden Roskilde Kommune

Projektperiode: september 2020 til maj 2021

Projektets formål

Formålet med dette projekt er at bidrage til en omstilling af rejse- og ferielivet i en mere klimavenlig og bæredygtig retning i Roskilde – for kommunens og områdets gæster såvel som for de ferierende Roskildeborgere der bliver i kommunen.

Rejser og ferier er forbundet med væsentlige goder såsom berigende oplevelser, sanselig nydelse, personlig dannelse og udvikling, afslapning, kulturmøde og tid med familie og venner. Rejse-/ferielivet og turismen er samtidig en vigtig del af økonomien i mange lokalsamfund. De dominerende rejse- og ferieformer er med flytransporten i centrum – og med en række andre miljøbelastende rejseformer såsom krydstogter og skiferier – imidlertid også forbundet med et hidtil kraftigt stigende klimaaftryk såvel som pres på naturen og pres på lokalbefolkningens livsbetingelser og samværsformer. Pandemien har i øjeblikket og i denne sæson sat en stopper for langt de fleste rejseaktiviteter og såvel flybranchen som andre dele af rejse- og ferielivet vil formentlig være kraftigt påvirket af krisen også i det eller de følgende år, hvor meget ferie kommer til at foregå tættere på hjemmet. Det må dog forventes, at rejse- og ferielivet i en eller anden form vil blive genoptaget på den anden side af pandemien. Det er vigtigt, at en sådan genoptagelse samtidig giver anledning til en omstilling i retning af mere klimavenlige og bæredygtige rejser og ferier.

Uddybende beskrivelse af projektet

Et mere klimagunstigt rejse- og ferieliv handler grundlæggende om to ting, nemlig om henholdsvis transportens og destinationens klimaaftryk. Transporten handler på sin side om såvel transportmidlet som den tilbagelagte afstand, hvor interkontinentale flyrejser er det klart mest klimabelastende. En omstilling til mere klimagunstige rejser indebærer, at hyppige flyrejser erstattes af andre ferietransportformer såsom tog og cykling, færre lange rejser, knap så

fjerntliggende feriemål og langsommere ferieformer. En reduktion af feriedestinationens klimaaftryk kan handle om mange forskellige indsatser. Såvel overnatnings- og spisesteder som seværdigheder kan stile efter at effektivisere deres energiforbrug og i tiltagende grad gøre det fossilfrit, f.eks. gennem brug af solpaneler, solvarmeanlæg og små biogasanlæg; en indsats der også kan sættes i værk på sommerhuse. Spisesteder kan tilbyde en ændret og mindre kødtung menu. Destinationerne kan understøtte aktiviteter med lavt klimaaftryk såsom vandre- og cykelture. Ligeledes kan de hjælpe og begunstige de gæster, der transporterer sig på mindre klimabelastende måder, og de kan udvikle rejse-, ferie- og fritidstilbud, som gør den nære destination og den klimavenlige rejse tiltrækkende. I forlængelse heraf er det væsentligt for en videre udvikling af det klimagunstige ferieliv at arbejde med fortællingerne om og bil lederne på den gode ferie.

Vi kan ikke indenfor rammerne af dette projekt implementere alle sådanne initiativer. Det umiddelbare behov består i at finde ud af, hvad klimagunstig og bæredygtig ferie går ud på – for de ferierende og for udbyderne. Det er hensigten med dette projekt at afdække mulighederne for og foreslå koncepter til at opnå et mere klimagunstigt ferieliv og en mere bæredygtig turisme i Roskilde. Det vil nærmere bestemt sige, at vi ønsker at undersøge

- Hvilken rolle klimahensyn og bæredygtighed spiller – eller måske snarere kan *komme til* at spille – i de ferierendes forestillinger om den gode ferie, og hvordan de reagerer på konkrete koncepter for klimagunstige rejser. Dette gælder ferier i Roskilde og Fjordlandet for både Roskilde-borgere og gæster fra andre dele af Danmark.
- Hvilke koncepter for et mere klimagunstigt/bæredygtigt ferieliv vil forskellige destinationer og arrangører i Roskilde og Fjordlandet kunne arbejde videre med. Her kan der i princippet være tale om serveringssteder, overnatningssteder (inklusive sommerhuse), seværdigheder, aktivitetssteder og rejsearrangører.

Projektet søger derved på sigt at kunne bidrage til, at Roskildes gæster, borgere og virksomheder reducerer deres klimaaftryk i forbindelse med ferie- og rejseaktiviteter i kommunen.

Projektet består af følgende elementer

1. Et sociologisk studie af mindre skala bestående af en spørgeskemaundersøgelse. Målgruppen er dels borgere i Roskilde Kommune som potentielt kunne finde på at feriere i kommunen/Fjordlandet, dels borgere fra andre

dele af Danmark, som potentielt kunne finde på at gæste kommunen/Fjordlandet i forbindelse med deres ferier. [Det er ikke indenfor projektets rammer muligt at inddrage respondenter fra udlandet]. Studiet undersøger: (A) Folks forestillinger om det gode ferieliv og hvordan henholdsvis klimahensyn og smitterisiko indgår i disse forestillinger – hvis overhovedet. (B) De værdier, glæder og gener som folk forbinder med såvel klimabelastende som klimagunstige ferieformer. (C) Folks reaktioner på specifikke koncepter for klimagunstige ferier. For at nå et tilstrækkeligt repræsentativt udvalg af respondenter og dermed tilstrækkeligt brugbare resultater er det nødvendigt at få et analysebureaus hjælp til at finde og kontakte disse respondenter.

2. En undersøgelse blandt udbydere og arrangører indenfor turist-, oplevelses- og rejsebranchen i Roskilde, hvor vi i spørgeskemaform og gennem interview spørger dem om deres indstilling til forskellige koncepter for et klimagunstigt ferieliv, herunder også hvilken viden de mangler og eventuelt hvilken form for hjælp de måtte mangle for at kunne udvikle og realisere sådanne koncepter.
3. En *Forsamling* i Byens Hus om bæredygtig turisme med deltagelse af borgere, politikere, civilsamfundsorganisationer og aktører i turistbranchen. På forsamlingen fremlægger og diskuterer vi projektets resultater og de åbne spørgsmål, det har givet anledning til.

Projektdeltagere

- Lars Kjerulf Petersen, Institut for Miljøvidenskab, Aarhus Universitet (projektleder)
- Sofie Cold-Ravnskilde, Institut for Mennesker og Teknologi, Roskilde Universitet
- Thomas Mahler, VisitFjordlandet
- Kathrine Krone Laurent, Byens Hus, Roskilde
- Eva Diekman, YourGuide